

V. M. 1952

Fig. 1. Jegerup. Ydre, set fra sydøst.

JEGERUP KIRKE

GRAM HERRED

Kirken, der nu er *anneks* til Vojens, var i middelalderen anneks til Magstrup og betalte ifølge den ældste cathedraticumsliste fra 1436 (hvor navnet skrives Egrip) sammen med denne 18 skilling i cathedraticum, mens den 1509 alene svarede 6 sk. Efter reformationen forløb dens skæbne som hovedkirkens, indtil der 1914 udskiltes et nyt sogn, Vojens-Jegerup (jfr. Vojens p. 611), og 1925 annekteredes Jegerup til den nyoprettede kirke i Vojens.

Kirken ligger nordvestligt i landsbyen og nogenlunde midt i sognet. Den ret lille kirkegård hegnes af kløvstensdiger, langs hvis inderside der findes en række elmetræer fra 1876[1]; mod øst i norddiget er der en låge og mod syd i østdiget en køreport med låge, alle med stenpiller og støbejernsfløje fra 1847[2]. 1785 nævnes opbygning af en kirkeport (rgsk.), 1825 en »Staketlukkelse for den murede Kirkeport og en Laage« samt 1834 de faldefærdige søjler ved kirkeporten[2].

En †*kirkerist* leveredes 1652 (rgsk.).

Kirken består af lige afsluttet kor og skib fra romansk tid samt våbenhus i syd og tårn i vest fra sengotisk tid; et sakristi i nord fra 1905 har haft en for-

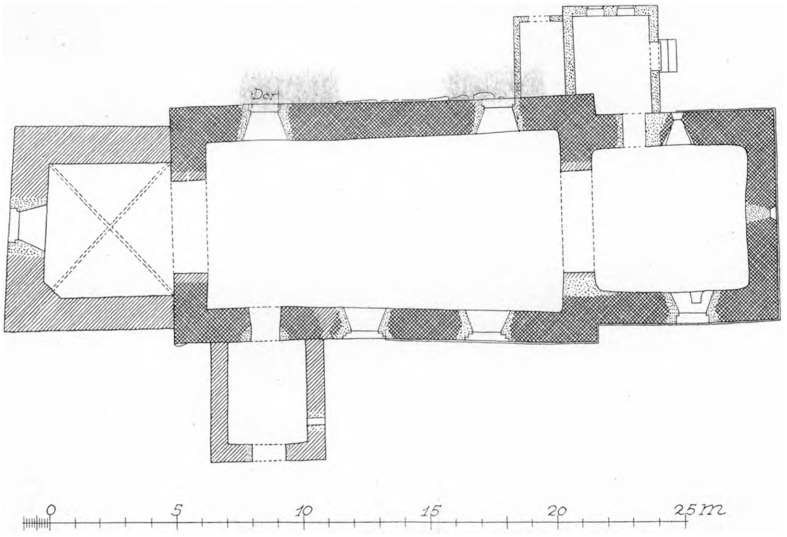

Fig. 2. Jegerup. Plan 1: 300. Målt af El. M. 1952.

gænger, som nævnes i regnskaberne fra 1720. Kirken har ret stærk afvigelse til syd.

Koret og den allerøstligste del af skibet (knap et par meter) er af store, ret veltildannede *granitkvadre* i skifter på indtil 53 cm.s højde over en kun 4 cm fremspringende, hulkantet sokkel. Resten af skibet består af *rå kamp,* men vesthjørnerne og enkeltheder er sat af nogenlunde velhugne *kvadre*. Murhøjden på begge bygningsafsnit er 4,3 m over sokkeloverkant.

Bevaret af oprindelige vinduer er korets østre (som udvendig blænding siden 1943) og nordre (genåbnet 1938), hvis underkant sidder 252 cm fra sokkeloverkant, og hvis højde er 113 cm; østvinduets overligger består af to sten, mens nordvinduets er monolit ligesom begge sålbænke; lysningen i nordvinduet sidder meget yderligt. Lidt øst for skibets syddør ses et romansk vindue af samme mål som korets; i sydmuren nær østhjørnet og i våbenhusets østmur ses henholdsvis en sålbænk og en overligger til vinduer af 58—50 cm.s bredde. Af skibets døre er den retkantede, søndre i brug, men dens false er borthugget; den nordre, hvis afdækning er ødelagt af et yngre vindue, er helt tilmuret. I korets nordøsthjørne og i skibets sydside er der to stenhuggerfelter. De indvendige vægge er helt af rå kamp, og korets fire hjørner samt skibets to østre er rundede lige som i Skrydstrup (p. 674). I korets sydvæg er der en lille, lavtsiddende, vandret afdækket niche, som sikkert er en *piscina*. Korbuens kvadre er genanvendt dels til tårnet, dels i norddørens tilmuring. Den øvre del af korets østre taggavl samt hele skibets vestre er ommuret, og triumfgavlen er nedbrudt.

Ændringer og tilføjelser. Skibets ydermure synes omsat allerede i gotisk tid, og nordmuren fik da et savskifte foroven; ved denne lejlighed blev de roman-

P. N. 1923

Fig. 3. Jegerup. Ydre, set fra sydvest.

ske vinduer blændet og nogle af vindueskvadrene flyttet (sml. ovfr.); den romanske korbue udvidedes og fik en spids bue.

Våbenhuset (1829 kaldet »Karnhuset«)[2] foran skibets syddør er udvendig af rå kamp og enkelte kvadre, indvendig vistnok af munkesten; i den østre flankemur er der en lille, lige gennemløbende lysåbning (genåbnet 1943). Taggavlen er ommuret i krydsskifte, måske 1667, da våbenhuset fik nyt tagværk og blev tækket af tre karle, antagelig med det året forinden købte tagstrå (rgsk., sml. Vedsted p. 633). 1842 indrettedes en kalkkule i våbenhuset[2]. Døren og det fladbuede tøndehvælv er fra 1930.

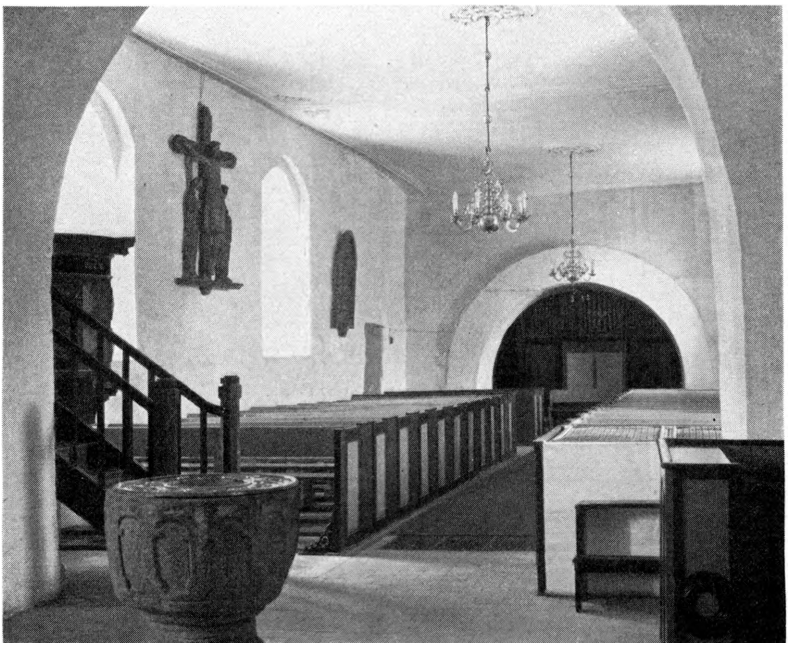
Tårnet er af munkesten i munkeskifte med kerne af rå kamp; forneden i de udvendige mure er der anvendt enkelte kvadre hvoriblandt en sokkelsten og 5—6 korbuesten. Tårnrummet står i forbindelse med skibet ved en lav, rundbuet arkade, der ligesom Gram (Frøs hrd.) kirkes tårnbue er muret i lod på trods af den stærkt udbugende vestgavl; derved kom arkadens stik til at fremtræde som en art skjoldbue, hvilket har givet anledning til den formodning, at skibet tidligere skulle have været hvælvet. Tårnrummet dækkes af et samtidigt krydshvælv (fig. 4) med retkantede halvstensribber; i hvælvingen, der er svagt indskåret på oversiden og uden overribber, har hver svikkel et lille trækhul. Adgangen til det næste stokværk sker nu ad en trætrappe gennem en i sydkappen senere brudt lem, men der må være (have været) en trappe vestligt i sydmuren og delvis indbygget i tårnrummet; fra denne trappe kom

E. M. 1952

Fig. 4. Jegerup. Tårnhvælv (p. 596).

man tidligere til stokværket gennem en delvis ødelagt, tilmuret, fladbuet dør i syd. Etagen har i nord en fladbuet lysåbning, og i vest (ligesom sikkert også i den næsten helt omsatte sydmur) har der været en lignende. Det lave tårn har nu saddeltag med halvvalme i øst-vest, men det har muligvis været noget højere, således at den ødelagte åbning i vestgavlen og de to fladbuede åbninger i østgavlen, alle med indvendig fals, oprindelig har hørt til et klokkestokværk; i alt fald er der sket visse ændringer i murværket ved gavlene, som tyder på, at der er brudt noget af syd- og nordmuren. I tårnets tagværk er der genbenyttet fire bjælker, hvis udskæringer henfører dem til spær i en spirkonstruktion, og man må derfor slutte, at tårnet tidligere har været afsluttet med et †*spir*. Allerede 1579 repareredes tårnets murværk og tre år senere dets blytag (rgsk.). Syd- og vestmuren er næsten helt fornyet med små sten, muligvis 1744 (jernankerårstal i syd), selv om regnskaberne for dette år ikke omtaler et sådant arbejde. Muligt er det, at arbejdet snarere skal henføres til 1716, da regningen var så stor, at andre kirker året efter måtte yde tilskud til »det højstnødvendige tårnbyggeri« i Jegerup[3]; måske stammer tårnets nuværende form fra den tid. Indtil 1838 var klokken ophængt i et af de to østre glamhuller, men i det nævnte år blev den flyttet til en lille, nyopsat klokkekvist på tårngavlens yderside, over skibets tagryg (bygmester Niels Møller)[2]; den fornyedes 1871 og 1908[1].

V. M. 1952

Fig. 5. Jegerup. Indre, set mod vest.

Sakristiet på korets nordside er opført 1905 (N. Jürgensen, Haderslev)[1]; et brændselsskur ved dets vestside opsat 1951. Et gotisk †*sakristi*, der nævnes 1720 (rgsk.), stod i forbindelse med koret gennem en fladbuet, 1905 tilmuret dør på korets nordside.

Tagværkerne over kor, skib og tårn er stærkt omsatte, navnlig for de førstes vedkommende, men de indeholder alle rester af middelalderligt egetagværk. I tårnet er der som nævnt foran fire bjælker, der tidligere må have siddet i en spirkonstruktion, og det samme gælder flere af spærene i samme tag; disse har hver en række huller (med en diameter på et par centimeter), der må have tjent til fastgørelse af spirets bræddebeklædning.

Kirken står nu hvidtet ude og inde. Våbenhuset og sakristiet har rødt teglstag, de øvrige bygningsafsnit har bly, men den vestre halvdel af skibets nordside er dog tækket med tegl som allerede i 1711 (rtk.). På tårnets sydside er der blytækkerårstal fra 1780, på skib og kor flere fra dette og forrige århundrede, hvoriblandt et fra 1843 med kirkeværgeinitialerne H. Ph. M. og J. F. L. samt bygmester N. Møllers navn. Kor og skib fik nyt, oliemalet bræddeloft under bjælkerne 1833, på hvilket tidspunkt kirken gennemgik en hovedreparation[2], og 1884 blev loftet gipset og forsynet med enkle stukdekorationer[1]. Kirkens nuværende vinduer er fra 1894; de har afløst trævinduer »af beskaffenhed som et vindue i gamle bondehuse«[3].

V. M. 1952

Fig. 6. Jegerup. Indre, set mod øst.

Et *solur* anbragt på våbenhusets gavl er ifølge regnskaberne indkøbt 1846[2].

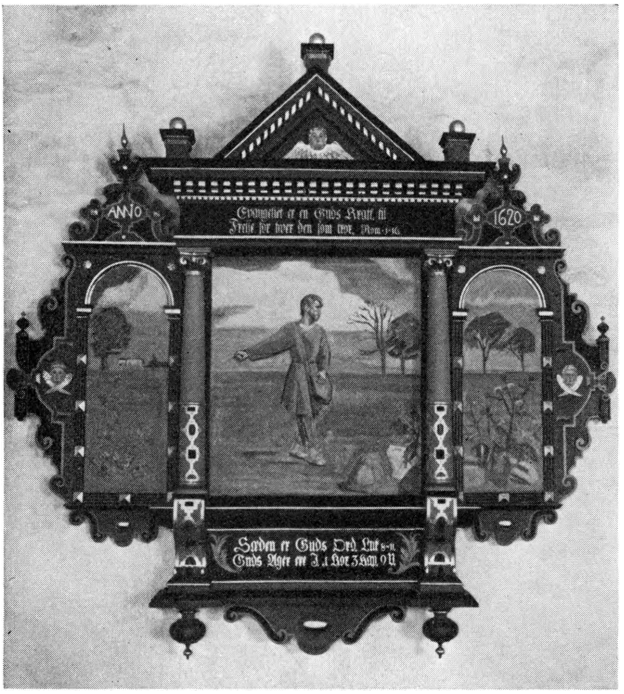
To *vindfløje* med dragehoveder over en forgyldt kugle bærer årstallet 1780 og C.VII.s kronede monogram; de er anskaffet det pågældende år (rgsk.); på tårntaget.

†*Kalkmalerier*. En skablonmæssig limfarvedekoration i koret, fra århundredskiftet, er overkalket.

INVENTAR

Alterbord, muret op ad korets østvæg, ca. 170 cm bredt, vistnok af rå kamp; forsiden og en del af nord- og sydsiden skjules af et panel fra 1940, kopieret efter det gamle *alterbordspanel* fra 1700'rne, som nu er opstillet i sakristiet. Forsiden har tre fyldinger med profileret rammeværk og en stor rude i hver fylding. Panelet, der er krydsridset med stemmejern i den fordybede ramme omkring ruden, er gråmalet over en rød bundfarve; det nye er stafferet af Harald Munk og står frit fremme, mens det gamle dækkes af et rødt *fløjls-alterklæde* med kors og guldgaloner, købt hos G. Herbert, Berlin 1895[1].

†*Alterklæder*. 1777 var forhænget af sort manchester med gyldne tresser og

V. M. 1952

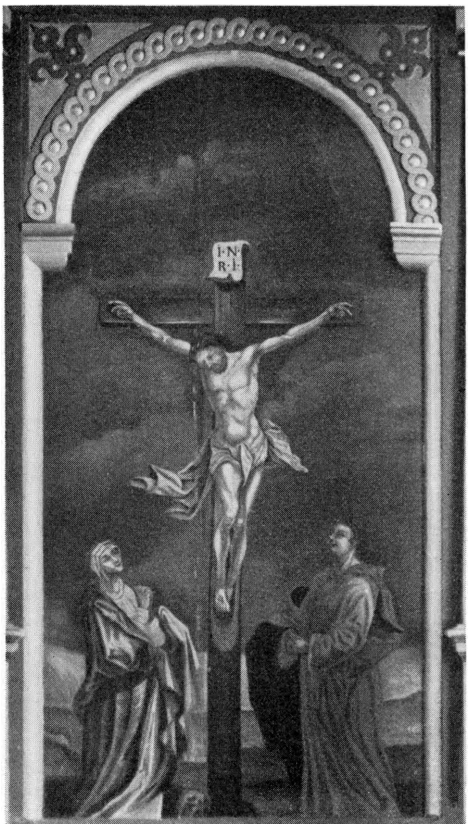
Fig. 7. Jegerup. Altertavle 1620 (p. 602).

spidser (inventarium)[4]. 1828 købtes 6 alen sort fløjl, 4 alen lærred, 6 alen hvide frynser og 12 alen uægte guldtresser til et nyt alterklæde[2].

I kirken findes, foruden den egentlige altertavle, der stammer fra Øsby (p. 486), kirkens egen lille renæssancealtertavle fra 1620, nu ophængt på skibets nordvæg, samt 12 apostelfigurer fra den katolske højaltertavle og endvidere to unggotiske figurer fra sidealtertavler.

1) *Altertavlen,* der ifølge regnskaberne hentedes i Øsby 1838 med tvende vogne i to dage og derefter indrettedes af tømrermester Niels Møller i Hjerting »med betydelig forandring og efter bedste skiønnende opført«[2], er en firsøjlet renæssancetavle fra 1614 med 1700tals malerier. Da Øsby kirke vel er amtets mest højthvælvede kirke, og Jegerup en af de mest lavloftede, er det begribeligt, at den store tavle har måttet afkortes ikke så lidt. Mest er det gået ud over topstykket og vingerne, der er afsavet forneden, ligesom hele topgavlen har måttet kasseres af mangel på plads; men her har Niels Møller i stedet indsat storstykkets kvartrunde postamentbjælke (der kun har strakt sig under storfeltet) med det reliefskårne årstal.

Storstykket deles og flankeres af kannelerede toskanske pilastre med prydbælter, som med deres beslag- og bosseornamentik svarer til de foranstående, glatte korintiske søjlers. Storvingerne er formet som halvkartoucher og har

V.M. 1952

V. M. 1952

Fig. 8—9. Jegerup. Altertavlemalerier (p. 600 f.).

inderst en reliefskåren halvroset omgivet af to retkantede og et cirkulært felt. Der er kun postament under storfeltet. Over storgesimsen, hvis frise brydes af kannelerede bøjler, flankeres topfeltet (med arkade) af naive hermer. Topvingerne, der må være stærkt afkortede, har lignet storvingerne.

Ifølge indberetningen 1754 fra præsten i Øsby til Thurah læstes på altertavlen 1706 (reparationsåret) samt I R P G R (Jens Ravn pastor og Gertrud Ravn). Den malede indskrift i postamentfeltet meddeler, at tavlen atter renoveredes 1769, og fra denne tid stammer malerierne (fig. 8-9), der må skyldes den fra Halk kirkes altertavle (p. 460) kendte B. Richter, hvis Isakofring og Lukasfigur går igen her på Jegerup-tavlen. I storfeltet ses nadveren (med Kristus og Judas i forgrunden) flankeret af Isaks ofring (mod nord) og Kristus på korset mellem Maria og Johannes (mod syd). I storvingerne er der brystbilleder af de fire evangelister, mens topfeltet indeholder den opstandne Kristus (af dette maleri er den nederste del bortsavet) flankeret af gravlæggelsen (mod nord) og Emaus (mod syd). I skriftfelterne er der gylden fraktur, over

nadveren: »Men hvert Menniske prøve sig selv« etc., over Isaks ofring: »Og Abraham rakte sin Haand ud og greb Knieven« etc., over korsfæstelsesgruppen: »See det Guds Lam« etc., i postamentfeltet: »Saa ofte som I æde dette Brød« etc. samt: »Renoveret Anno 1769« og endelig nadverordene i storvingernes cirkelfelter. Tavlen maledes og forgyldtes 1874[1] og igen 1930 af Harald Munk, Holbæk; billeder og indskrifter rensedes, rammeværket fik de nuværende farver, idet »Farverne ændredes noget af Hensyn til Billedfelterne«; de står hovedsagelig med gråt og brunt som bundfarver og guld på ornamenterne.

2) Den forrige *altertavle* (fig. 7), oprindelig lavet til kirken, men kasseret til fordel for Øsby-tavlen, er fra 1620 og af egnens almindelige type med frie sidestykker, og kun halvt så stor som Øsby-tavlen. Den henlå efter nedtageisen på loftet og blev mere og mere medtaget, til den ved præstens omsorg blev istandsat og suppleret (bl.a. med hængestykke og -knopper) 1935 af snedkermester Kaysen-Ladegaard, Herslev, malet og stafferet 1940 af Harald Munk og endelig 1949 forsynet med tre malerier, Sædemanden og landskaber af Joh. Thomas Skovgaard. Ifølge Claudi-Hansens indberetning havde tavlen »et Fodstykke med gl. dansk Indskrift og Volutknægte med Plads til Indlæg af et Par Masker«, og i den ene fløj var der et korsfæstelsesbillede. Fra tavlen stammer et halvt søjleprydbælte savet tværs igennem bosserne, der ses at være indfældede; det står i sakristiet, og på loftet findes to primitivt skårne, hovedløse figurer, nøgne, med smalt lændeklæde; oprindelig har de ligget på tavlens skrå gavlsider (jfr. f.eks. Magstrup p. 588). På skibets nordvæg.

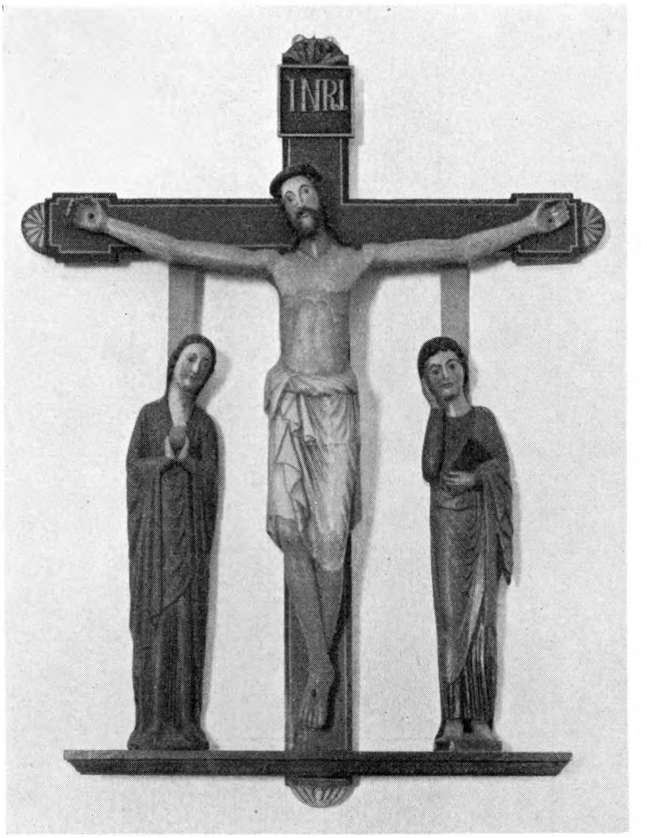
3) Af kirkens *katolske højaltertavle,* fra o. 1400, er bevaret 12 ca. 63 cm høje apostelfigurer (fig. 10), der lå på loftet sammen med den ovenfor omtalte altertavle og reddedes ved samme lejlighed. De konserveredes 1934 og anbragtes i et moderne alterskab tillige med de to nedennævnte figurer fra to sidealtertavler; de står i renset eg og med ubetydelige spor af kridtgrund og guld.

Skønt alle apostlene er ret medtaget af deres omtumlede tilværelse, er det dog tydeligt, at et betydningsfuldt arbejde her i sidste øjeblik er reddet fra undergang. Figurerne er typiske repræsentanter for »den blide stil«, der fik sit store gennembrud i mester Bertrams berømte Grabow-alter fra 1379 (opr. Hamborg S. Petri kirkes højalter), og er måske de ældste altertavlefigurer inden for det nuværende Danmarks grænser. Det ilde medhandlede træ kan heller ikke skjule, at de er fra et habilt værksted, selv om det af og til har knebet for billedskæreren at få draperiet til at falde i helt naturlige folder. Figurerne er, som tiden krævede det, typer, uden individualisering; der er nogen forskel på skæg og frisure, der snart er buklet, snart glat, undertiden med indsnittede detailler (Johannes), og et lille tilløb til bevægelighed, idet nogle figurer forsøger en drejning med hovedet til den ene eller den anden side, en enkelt endog et lille svaj med kroppen. Hovederne er alt for store i forhold til kroppen, og

V. M. 1952

Fig. 10. Jegerup. Altertavlefigurer (p. 602).

V. M. 1952

Fig. 11. Jegerup. Krucifiksgruppe (p. 607).

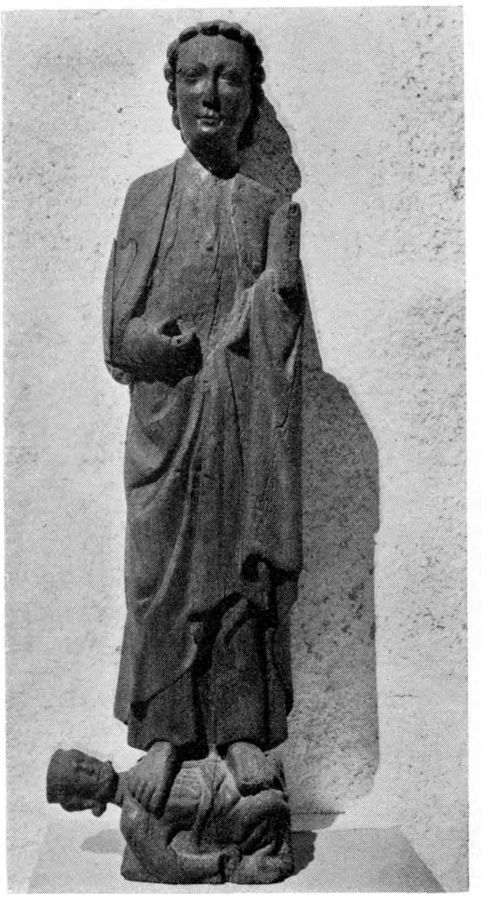
alle skikkelser er hyllet i klædebon, der virker svært og tungt; den næsten vatterede fylde, som optagelserne fig. 10 giver indtryk af, skyldes dog mest de stærke slagskygger, og i malet tilstand har dragterne haft et ganske andet og langt lettere udseende. Kun to apostle kan med sikkerhed identificeres, den skægløse Johannes med det halvlange hår og kalken, der er af 1300talstype, og Jakob den ældre med rundpuldet hat og kortere kjortel end de andre. Den langskæggede skaldepande er sikkert Paulus. Ingen af de andre kan bestemmes, da de alle har mistet deres karakteriserende attribut og kun bevaret en tyk bog.

Sidealtertavler. De to bevarede figurer omtales af S. Abildgaard i dagbogen p. 132: I kirken er intet mærkværdigt uden et gammelt Mariæ billede af træ og en mands helgen holdende en kalk i den højre og en bog i den venstre hånd. Abildgaard meddeler intet om, hvor figurerne står; Maria har formodentlig haft plads på triumfvæggen nord for korbuen, og hvis Johannes er kirkens værnehelgen, må han have stået syd for korbuen.

1) *Maria med barnet* (fig. 12), unggotisk, o. 1275, nu uden krone, 86 cm høj,

V. M. 1952

V. M. 1952

Fig. 12—13. Jegerup. Maria med barnet (p. 604 f.). Johannesfigur (p. 605).

af en både i Sønderjylland og andetsteds almindelig type. Maria sidder stift frontalt på en stol eller bænk med gotiske profiler; issen (med krone) mangler ligesom højre hånd, der sikkert har holdt et scepter. Af Jesusbarnet, der er iført lang kjortel og holder en bog i venstre, mens højre hånd velsigner, er halvdelen af hovedet forsvundet. Dragternes foldekast er ret skematisk; på Marias ses rester af guld på kridtgrund og en dyb blå farve på ærmeforet.

2) *Johannes evangelist*[5] (fig. 13), unggotisk, o. 1275, stående på en liggende, kronet figur (synden), ialt 108 cm høj. I venstre hånd, der skjules under overklædningen, holder evangelisten en bog, i højre var der på Abildgaards tid en kalk. Frisuren er lagt i tre rækker bukler, af hvilke nogle endnu har bevaret deres omhyggelige detaillering i snegleform; foldekastet er friere end på Maria-figuren. På overklædningen er bevaret spor af guld med dybblåt på undersiden; underklædningen har været rød ligesom den liggende figurs dragt; også på Johannes' læber er der røde farvespor.

Altersølv. Kalk, skænket 1653, svarende til Fjeldstrup (p. 307) og som denne med gotisk stavværksknop og renæssancefod med kuglestav og lodrette dobbeltstreger på standkanten. Knoppens små rudebosser har et midthul, sikkert til indnitning af nu forsvundne prydplader. Langs fodens kant løber en graveret versalindskrift: »Til Guds ære oc kierkens zird hafver dette forærit til Iegerup kierke Niclas oc Dorothea Peders pa Woyens anno 1653«. Nyere, stort bæger, muligvis fra 1795, da guldsmed Thomas Lassen forstørrede og forgyldte kalken og forgyldte disken (rgsk.). Nuværende højde 18,9 cm. To *diske*. 1) I brug, anskaffet 1940 i dansk paramenthandel (stemplet med Københavns mærke 1920). 2) Ude af brug, købt 1830 hos guldsmed I. P. Rode i Haderslev[2], stemplet med hans mærker (navnet med versaler i rektangel og med skriveskrift i oval, Bøje 1610 og 1611) samt to ens mærker for Haderslev (Broen). *Oblatæske* af plet, købt 1879 i Bitterlichs etablissement i Berlin[1]. *Alterkande,* anskaffet 1940 (med Københavns mærke 1917) i paramenthandelen.

Sygekalk af plet.

Alterstager. 1) (Fig. 14), barokke, skænket af sognepræsten 1672. Fodskålen, på tre flade kugleben, har nærmest form som en kedelhat, skaftet består af en slank baluster, lyseskålen er flad. På fodskålen graverede versaler: »H. Johannes Brandt Ao 1672 — Martha Brandin Ao 1672«. Højde 34 cm. 2) Af plet, 1914; bruges som gravstager.

Messehagel 1948 (dansk paramenthandel).

†*Brudesmykke,* som kirken tilsyneladende har haft sammen med hovedkirken, sml. Magstrup p. 589.

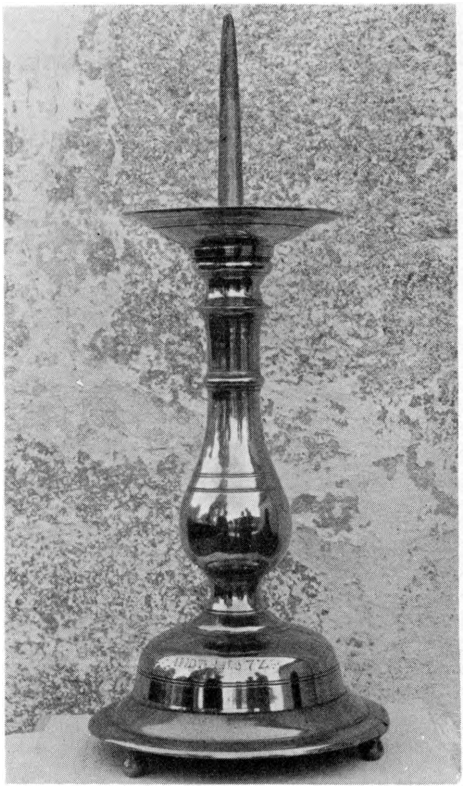
Alterskranke med støbejernsbalustre, fra 1869[6]. Den afløste en »enkel, men stærk og smagfuld« skranke med spinkle, støbte »jernstænger«, der var leveret 1833 af snedkermester Severin L. Suchland, Haderslev. Dette gitters forgænger solgtes 1847 for 5 rdl. og 8 sk.[2].

Døbefont (fig. 15—18), romansk, af granit, med kraftig og særpræget udsmykning. Kummen, 67 cm i tvm., er dekoreret med pilasterbårne arkader, og op fra hver pilaster stiger et spydblad flankeret af to smalle volutblade. Den firkantede fod har lignende arkadepar på de to sider, det ene sæt tomme, det andet med kalk i den ene og oblat i den anden arkade. De to andre sider har i ret højt relief billeder af bygninger, som det synes: øst- og vestfronten af en kirke med tre apsider og tvillingtårne (fig. 15, 17). På hjørnerne står fire figurer; de to er kvinder med langt, nedhængende hår (fig. 18), de to andre mænd med kort hår, begge med synlige ører og den ene med tonsur (fig. 16). Mens den sidste, der i øvrigt har et meget markeret ansigt, er iført kjortel og kappe, er alle de andre i ens, lange kjorteler, stramtsiddende over brystet og lægget under hofterne; fødder (og ankler) ses på fodens glatte plint. De tre figurer lægger hænderne sammen over maven, mens den gejstlige samler dem foran

brystet. Der er farverester hist og her, rødt og gult på bygningerne, sort i arkaderne og blåt indvendig, men der er vistnok ikke tale om oprindelige farver. Stenen synes overordentlig medtaget og skørnet. Højde 93 cm. (Mackeprang: Døbefonte p. 311).

Dåbsfad og *-kande* fra 1924 og 1930, af kobber, henholdsvis fra Knud Eibye, Odense, og dansk paramenthandel. Før brugtes et emailleret vandfad til dåben.

Korbuekrucifiksgruppe (fig. 11), unggotisk, fra 1200'rnes tredie fjerdedel. Den franskprægede krucifikstype er den fra Herlufsholmkrucifikset, krucifikser i Gualöv (Skåne), Rørby (Holbæk amt), Vejlby (Århus amt) o. fl. kendte type, men repræsenterende et lidt mere fremskredent stilstadium. Den ca. 140 cm høje, slanke Kristusfigur hænger i næsten vandrette, let opadbøjede arme; det lille hoved, der nu bærer en vulstagtig tornekrone (fra 1837?) med indskårne siksaklinier, har glatlokket hår og skæg; øjnene er åbne. Kroppen er — efter romansk skik — flad, næsten reliefagtig, med fremhævet brystkasse og ribben, men ingen skåren vunde. Lændeklædet, der dækker venstre, men lader højre knæ frit, har snoet vulst med ret langt overfald og hænger naturligt i tætte folder og —i modsætning til de øvrige af gruppen — således at overbenenes former træder tydeligt frem. Fødderne er overlagte. De samme, tætte foldekast præger også de slanke, langstrakte 102 cm høje sidefigurers klædninger. Figurerne, der er mere stereotypt skårne end den korsfæstede, svarer så temmeligt til de øvrige af gruppen; men mens Maria dèr knuger hænderne sammen foran brystet, holder hun her en rund genstand mellem de små hænder (således måske også på Vejlby), og Johannes, der ellers lægger venstre hånd fladt på brystet, holder her en bog. Marias bølgende hår skjules til dels af den halvt optrukne hætte, Johannes' er efter sædvane ordnet i sirlige bukler. Korstræet og bjælken er en nyere anordning og stammer formodentlig fra 1837, da gruppen ifølge en malet indskrift på bjælken blev »Reperert og i Stand giort [dvs. bekostet] af Jørgen Bruhn i Selskier den 17. Februar 1837«[7]. Gruppen restaureredes atter 1934 af Harald Munk. Under tre—fire farvelag, det

V. M. 1952

Fig. 14. Jegerup. Alterstage 1672 (p. 606).

V. M. 1952

V. M. 1952

Fig. 15—16. Jegerup. Detailler fra døbefontens fod (p. 606).

sidste vistnok fra 1874[1], fremdroges og istandsattes den nuværende staffering, der dog er uden middelalderlig karakter og ikke lader det fine arbejde komme til sin ret. Kristusfiguren har mørk hudfarve og hvidt lændeklæde, brunt hår og skæg; Maria er brunhåret med blå over-, rød underkjortel, Johannes ligeledes brunhåret med grøn under- og rød overkjortel. På skibets sydvæg.

Den enkle *prædikestol* er leveret 1833 af tømrermester Suchland for 72 rdl. 24 sk.[2]. Den er formet som en sekssidet polygon, hver side med to store, flade ædelstensbosser. Stafferet af H. Munk 1935; brun bund, marmorerede bosser og frakturskrift i frise og postamentfelt. Samtidig opgang med rækværkstremmer. Et *timeglas* er fra 1731, købt i Åbenrå (rgsk.). Over stolen en diminutiv due. Rester af en ældre †*himmel* opbevares i sakristiet, stumper af topstykker med Christian VII.s kronede monogram i gennembrudt snitværk, rester af et andet kronet monogram, I C og et tredie blot med I; på dettes fodstykke er malet: Pastor, på det andet: Præpositus (begge sikkert henvisende til Joachim Cretschmer).

Stolene, der er lige så enkle som prædikestolen, uden topstykker, men med døre, er også gjort i Suchlands værksted 1833 ff. efter mønster fra stolene i Vonsild[2]. Farverne er: brune gavlplanker, grønne døre med hvidgrå fyldinger; de påførtes 1930 i tilknytning til den nyrestaurerede altertavle. O. 1660 omtales to †kvindestole til gården »Sielskier«, som sal. Hans Sielskier »gewesener Sandt Mann in Gramharde« havde ladet gøre på egen bekostning, da han var »Kirchgeschworener«[3].

Præste- og degnestole fra 1903; de tidligere, der var leveret af Suchland 1833[2], fjernedes 1898[3].

V. M. 1952

V. M. 1952

Fig. 17—18. Jegerup. Detailler fra døbefontens fod (p. 606).

Brudestole 1940, leveret af snedkermester Jørgen C. Nielsen, Roskilde.

Klingpung eller -bøsse, 1833, af messing på træskaft og med malmklokke (sml. Haderslev domkirke p. 154), købt hos gørtler Mads Paghs enke i Haderslev[2]. Selve bøssen svarer i form til domkirkens ældre eksemplar. Den ene side er til at lukke op, på den anden er der to graverede slyngbånd, hvorimellem årstallet, ligeledes graveret 1833. Samtidigt, drejet skaft med profileret håndtag. Nu anbragt i sakristiet.

Pengeblok, 1835[2], nærmest cylindrisk, med udladende hoved- og fodstykke, det sidste jernbundet.

Orgel 1890, fra Marcussen, Åbenrå[1], hovedistandsat 1943 af samme firma. Samtidig med orglet leverede snedker Hansen et †*pulpitur* på støbejernssøjler langs skibets nordvæg; begge dele maledes og forgyldtes af Kier i Haderslev[1]. Pulpituret afkortedes og anbragtes foran tårnbuen 1925, fjernedes 1951.

Salmenummertavlerne, i nygotisk stil, stammer fra Roskilde domkirke. De forrige var fra 1878[1].

Lysekroner 1951 (kopier efter Haderslev Vor Frue); de ældre, der er fra 1909, hænger på loftet.

Klokke 1838, omstøbt af den gamle i Frederiksværk[2]; indskrift: »H. E. Wolf pastor, H. E. Møller, I. F. Lorenzen kirkeværger 1838«.

†*Klokker*. 1651 repareredes klokken med jernbånd, 1655 »færdigedes« den (rgsk.). 1754 nævner præsteindberetningen, at klokken ingen indskrift har (jfr. også Abildgårds dagbog); En ny †*klokke* anskaffedes i Rendsborg 1814 (rgsk.). Denne klokke, der 1837 nedtoges som »gandske uduelig«[2], vejede 1 skipp. 6

lisp. 6 pund (211 kg), den nye vejer 1 skipp. 11 lisp. 4 pund (250 kg). Omstøbningen kostede 138 rbd.[2]. Klokken hænger i en kvist på tårnets østmur (p.597).

Gravminder. *Mindesten* 1920 på kirkegården over de i verdenskrigen 1914—18 faldne sogneboere.

KILDER OG HENVISNINGER

L A . Åbenrå. Haderslev provstearkiv: Kirkeregnskabsbøger for Jegerup 1564—1847 *(rgsk.)*. — Sager ang. de enkelte sogne. Magstrup og Jegerup 1653—1918. — Haderslev provstis fælles kirkekasse: Regnskaber med bilag. Jegerup 1803—46. — Magstrup præstearkiv: Cc. 1771—96. Inventarier m.v. — Visitatorialsager. Sager til slesv. registratur nr. 123. Kirche zu Jegerup 1821—33. — Se i øvrigt arkivalier for Haderslev provsti i almindelighed p. 28. — Kirchen-Rechnung für die Jaegerupper Kirche 1816 ff. (ved embedet). — Jegerup Kirkes Protokol 1923 ff. (ved embedet). — Præsteindberetning til Thurah 1754. — Kirkeklokkecirkulære af 1918 (NM). — Museumsindberetninger af S. A. Claudi-Hansen 1910 og Harald Munk 1931 (istandsættelse af altertavle) og 1935 (istandsættelse af krucifiksgruppe og de middelalderlige figurer). — Undersøgelse og beskrivelse ved Elna Møller, Erik Moltke og Vibeke Michelsen 1952.

Haupt I, 367. — [Th. Aaholm]: En gammel Altertavle, i Modersmaalet 28. april 1936. — Samme, i Den nordslesvigske Kirke, under red. af H. Hejselbjerg Paulsen I, 1945, p. 172 ff.

[1] Fælles kirkekasse: rgsk. med bilag 1870—1924. [2] Fælles kirkekasse: rgsk. med bilag 1803—46. [3] Provstearkiv: sager ang. de enkelte sogne etc. 1653—1918. [4] Præstearkiv: Cc. 1771—96 etc. [5] Fritz Fuglsang: Einige Holzskulpturen Westphälicher Stilrichtung in Nordschleswig, i Nordelbingen V I I I , 1930—31, p. 146 ff., jfr. Kat. til Jubiläumsausstellung der städtischen Museum, Flensburg, 1953, nr. 25. [6] Uordnede sager vedr. kirkebygninger og -gårde. [7] Jfr. Generalsuperintendentens arkiv: visitatsberetninger etc. 1796—1883, sognepræstens skrivelse af 21. juni 1838 samt udateret notits i Carsten Petersens privatarkiv.

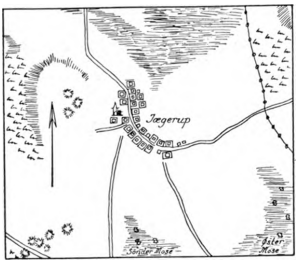

Fig. 19. Jegerup 1798.